

Evfemizmlər və linqvokulturologiya

Lalə Bayramova-Vahidli

Bakı Avrasiya Universiteti. Azərbaycan.

Annotasiya. Linqvokulturologiya dilçiliyə daxil olan yeni istiqamətlərdən hesab olunur. Yaxın zamanlarda isə müasir linqvistikadan ayrılaraq müstəqil sahəyə çevrilmişdir. Linqvokulturologiya – mədəniyyət və dilin qarşılıqlı əlaqə və qarşılıqlı münasibətini öyrənən sintezləşdirmə tipli kompleks elm sahəsidir. Linqvokulturologiya dildə möhkəmlənən mədəni faktları öyrənməklə məşğuldur. Linqvokulturologiyanın linqvistikanın bir hissəsi kimi olan teoretik aspektləri milli və xarici dilin öyrənilməsi zamanı tətbiq edilə bilər.

Evfemizmlər etiket, ədəb və nəzakət qaydalarına uyğun olaraq işlənən ifadələr olduğundan, birbaşa dil və mədəniyyətin qovuşuğunda yaranır. Ədəb və mərifət qaydalarına müvafiq surətdə hər hansı bir əşya və hadisəni gizli, təhqiramiz ifadələrin yüngülləşdirilmiş tərzdə işlədilən ifadələr, məcazlarla ifadə edilərək dilə gətirilir. Evfemizmlərin məhz bu xüsusiyyəti onları mədəniyyətlə sıx bağlayır. Məqalədə dildə xüsusi lay təşkil edən evfemizmlərin linqvokulturologiya ilə sıx əlaqəsi araşdırılmışdır. Araşdırmanın aparılmasında türk, rus və azərbaycandilli mənbələrdən istifadə edilmişdir.

Açar sözlər: evfemizm, linqvokulturologiya, mədəniyyət, dil

Məqalə tarixəsi: göndərilib – 20.02.2022; qəbul edilib – 27.02.2022

Euphemisms and linguoculturology

Lala Bayramova-Vahidli

Baku Eurasian University. Azerbaijan.

Abstract. Linguoculturology is one of the new directions in linguistics. Recently, it has separated from modern linguistics and become an independent field. Linguoculturology is a complex field of science that studies the interaction of culture and language. Linguoculturology deals with the study of cultural facts that are reinforced in language. Theoretical aspects of linguoculturology as part of linguistics can be applied to the study of national and foreign languages.

Euphemisms arise directly from the confluence of language and culture, as they are expressions used in accordance with the rules of etiquette, tact and courtesy. In accordance with the rules of etiquette and enlightenment, any object or event is indicated in secret, insulting expressions used in a simplified way and expressed in metaphors. It is this feature of euphemisms that connects them closely with culture. The article examines the close connection between euphemisms that form a special layer in language and linguoculturology. Turkish, Russian and Azerbaijani language sources were used in the research.

Keywords: euphemism, linguoculturology, culture, language

Article history: received – 20.02.2022; accepted – 27.02.2022

Giriş / Introduction

İnsan sosial varlıqdır. Onun yemək, içmək, təhlükədən qorunmaq kimi vərdisləri ilə yanaşı, daim ünsiyyətə də ehtiyacı var. Məhz insanın bu ehtiyacı, hiss və düşüncələrini qarşı tərəfə çatdırmaq arzusu dil fenomeninin yaranmasına səbəb olmuşdur. Dildə ilk öncə əsas ehtiyacları ödəmək məqsədilə konkret leksik vahidlər, sonra hisslər və düşüncələri ifadə edən mücərrəd sözlər yaranmışdır. Beləliklə, insanların hisslə-

rini, düşüncələrini, istəklərini başqalarına çatdıran dil meydana çıxmışdır.

Dil ünsiyyəti asanlaşdırmağa, hissləri, düşüncələri və fikirləri bölüşməyə imkan verir. Cəmiyyətdəki fərdlər ortaq mədəni dəyərləri paylaşmış və onları dil vasitəsilə digərlərinə ötürmüşlər. Bütün dövrlərdə dil insanların dünyaya və müxtəlif mədəniyyətlər haqqında təsəvvürlərini əks etdirmişdir.

Əsas hissə / Main Part

Dil və mədəniyyət bir-biri ilə bütövlük, tamliq təşkil edir. Mədəniyyət dil daşıyıcılarına, özünü zənginləşdirməyə, inkişaf etdirməyə və formalaşdırmağa imkan verir. Bu baxımdan mədəniyyət dilin formalaşmasında əsas müqəddimədir və onun təkamülünün hərəkətverici qüvvəsidir. Dil güzgü kimi mədəni dəyişiklikləri əks etdirir. Dil və mədəniyyətin birliyi keçmiş uğurları gələcək nəsillərə ötürmək və yaymaq üçün zəruri elementdir. Dil olmasaydı, mədəniyyət mənbəyi və təyinatı olmayan anlayışa çevrilərdi.

Mədəniyyət əcdadlardan miras qalmış maddi və mənəvi dəyərlərin məcmusudur, fərdlərə istiqamət və şəxsiyyət verən varlıq, insanları yaşadan qüvvədir. Necə ki, bir milləti dünya xalqları arasında yaşadan, onun canlılığını, davamlılığını təmin edən mədəni sərvətlər və bu qaynaqların ünsiyyət gücüdür. Ünsiyyət olmadıqda mədəniyyət durğunlaşır, canlılığını itirir. Sağlam ünsiyyət üçün köklü və inkişaf etmiş bir dil lazımdır.

Dilçilərin demək olar ki, hamısı dilin mədəniyyət baxımından əhəmiyyətini vurğulayır. Türk dilçisi Z. Gökalp dili mədəniyyətin əsas elementi hesab edirdi. Dil hisslərin və düşüncələrin qabı kimidir. Bir xalqın bütün duyğuları, düşüncə xəzinələri bu dil qabı ilə dil qəlibinə tökülür, nəsildən-nəslə ötürülür. Dil mədəniyyətin əsasını təşkil etdiyindən, xalqın şifahi şəkildə yazdığı hər şey mədəniyyət anlayışına daxildir [2, s.151].

Bir xalqın dillə ifadə etdiyi hər bir yazı və ya danışq mədəniyyət anlayışına daxildir. Mədəniyyətin ötürülməsində dilin əhəmiyyətini vur-

ğulayan rus dilçisi E.F.Tarasov da mədəniyyətin ən mühüm xüsusiyyətinin – insan xüsusiyyətlərinin nəsildən-nəslə ötürülməsi olduğunu bildirir. Təbii dil mədəniyyətin bir hissəsi kimi öz mədəniyyətini əks etdirməkdə mühüm rol oynayır. Dilin mədəniyyət daşıyıcısı kimi insan cəmiyyətlərinin həyatında böyük yeri və əhəmiyyəti vardır.

Dilşünaslıqda dilin mədəniyyətlə sıx əlaqədə olması dilçilərin ümumi fikirləri ilə sübut edilmişdir. Bundan əlavə, bir çox filosoflar, sosioloqlar, antropoloqlar və psixoloqlar da mədəniyyət sözünü oxşar şəkildə izah etmişlər. Mədəniyyət əvvəlki nəsillərdən bizə qalan həyat təlimidir. Mədəniyyət və dil əlaqəsi haqqında K.L.Stros yazırdı: “Mədəniyyət və dil arasında fərq qoymaq olduqca çətindir. Biz xalqın mədəniyyətini danışdıqları dildən ayıra bilmərik. Çünki dil mədəniyyətin elementlərindən biridir” [15, s.54].

Müasir elm sahəsində mədəni dilçilik mədəniyyət və dili birləşdirən vahid bir araşdırmaçıdır. Bu elm XIX əsrin ortalarında dilçi Vilhelm fon Humboltun yazıları ilə ortaya çıxdı. Sonralar Avropa və ABŞ-da geniş vüsət aldı, dünyanın digər dilçilərinin ideyalarının güclü təsiri altında dini antropologiya, semiotika, mədəniyyətşünaslıq inkişaf etməyə başladı. “Mədəni dilçiliyin sürətli inkişafı nəticəsində son dövrlərdə, xüsusən də, Rusiyada dil və mədəniyyətlə bağlı tədqiqatlar çoxalmışdır. Rusiyada bu yeni elmin hədəfi dildəki stereotiplər olmuşdur” [3].

Mədəniyyət, sosial dəyərlər, həyat tərzi, adət-ənənələr, inanclar və bu kimi elementlər dil vasitəsilə keçmişdən gələcəyə daşınır. Bu

stereotiplər bizə əcdadlarımızın həyat tərzi və düşüncə sistemləri haqqında məlumat verir. Dildə mühüm yer tutan atalar sözləri, idiomlar, evfemizmlər və s. kimi söz qrupları həyat yadlaşının yaratdığı mədəni və dil əsərləridir.

Dilin incə detallarını əks etdirmək baxımından evfemizmlərin üzərinə böyük vəzifə düşür. Evfemizmlər əvvəlki nəsillərin yaratdığı və bizə qoyub getdiyi mühüm mədəni irisdən biridir. Onda bir cəmiyyətin həm dil inkişafını, həm də mədəni dəyişməsinə görmək mümkündür. Bu səbəbdən evfemizmləri mədəni linqvistik bir yanaşma ilə araşdırmaq o söz vahidlərindən istifadə edən cəmiyyət haqqında bizə retrospektiv məlumat vermək baxımından bəlkə də ən doğru üsuldur.

Mədəniyyət dil vasitəsilə həyata keçirildiyi üçün dil müəyyən səbəblərdən sərbəst və ya birbaşa ifadə edilə bilməyən mədəniyyətləri, mədəni düşüncələri və hətta fikirləri ifadə etmək üçün müxtəlif texnika və üsullar inkişaf etdirməli olub. Beləliklə, müəyyən mədəni anlayışlar formalaşdı ki, bu da öz növbəsində dilə yeni elementlər əlavə etdi. Müəyyən bir mövzudan danışmaq üçün bəzi qaydalar qadağan edilir, məsələn, cinsiyyət, ölüm. Burada dil mədəniyyəti mükəmməl əks etdirmək qabiliyyətinə malik olduğunu sübut edir. Evfemizmlər müxtəlif problemlərin aydın şəkildə söylənməsinə səbəb ola biləcək bu cür məsələləri ən uyğun şəkildə təsvir edən mədəniyyət məhsullarıdır. “Azərbaycan dilinin izahlı dilçilik terminləri lüğəti”ndə evfemizmlərin tərifləri belə verilir: “Evfemizm yunan dilində “ədəblə danışmam” deməkdir. Etiket, ədəb və nəzakət qaydalarına uyğun olaraq işlənən ifadələr. Evfemizm nitqin mənfi ekspressivliyinin yumşaldılması, onun incələşdirilmiş və ifadənin kobudlaşması, mənfi ekspressiyanın azalması hesab olunur. Ədəb və mərtifət qaydalarına müvafiq surətdə hər hansı bir əşya və hadisəni gizli, təhqiramiz ifadələrin yüngülləşdirilmiş tərzdə işlədilən ifadələr, məcazlarla dilə gətirmək mənasını daşıyır. Etik normalara uyğun olaraq ifadələrin işlədilməsindəki qadağalar onların sinonimlərlə əvəzlənməsinə, evfemizmlərin, “yumşaq ifadələrin” yaranmasına səbəb olur. Dünya dillərində evfemizmləşmənin dildə ifadə vasitələri sözün məna əvəzlənmələrinə əsaslanır və yeni yaranan

ifadələr dilin lüğət tərkibini zənginləşdirir. Nitq prosesində evfemizmləşmənin yol və üsulları tabudən evfemizmə keçən bir proses kimi özünü göstərir. Evfemizmləşmiş nitq vahidi ellipsis, sözün deformasiyası (sıxılması), tabunun ümumi neytral sözlə əvəzlənməsi, əcnəbi elementlər vasitəsi ilə gerçəkləşir. Məsələn, hamilə əvəzinə, iki canlı olmaq, boylu olmaq, yüklü olmaq və s. [6, s.196-197].

Nəzərə alsaq ki, bu cür ifadələr o dildə danışanların əqidəsinə, əxlaqi idrakına, mənəvi incəliyinə, mehribanlığına ilkin işıq salır, bu sahədə araşdırmaların nə qədər əhəmiyyətli olduğu öz-özünə aydın olar.

Türk və rus dilindəki evfemizmlər cəmiyyətin mədəni genetik quruluşu haqqında mühüm məlumatlar verir. Cəmiyyətin dəyər mühakimələrini üzə çıxarmaq baxımından son dərəcə əhəmiyyətli olan evfemizmlər xalqın mədəniyyətinin güzgüsüdür. Yalnız evfemizmləri nəzərə almaqla belə, cəmiyyətlərin keçmişdəki hadisələrini təhlil etmək olar. Bundan əlavə, evfemizmlər tolerantlıq, xeyirxahlıq, əxlaq, müharibə, mövhumatlar, dini anlayışlar və qorxular kimi mövzularda eyni cəmiyyətin münasibətini istiqamətləndirə biləcək mühüm məlumatlar verir.

Evfemizm fenomeni bir-biri ilə əlaqəli üç aspekti əhatə edir: sosial, psixoloji və linqvistik. Sosial aspekt əsasında etik, dini və siyasi səbəblər dayanır. Evfemizmlərin psixoloji tərəfi isə mənfi reaksiyanın qarşısını almaq üçün işin adını birbaşa yumşaltmaq istəyində özünü göstərir. Dilçilik baxımından evfemizmlər onların struktur xüsusiyyətləri ilə əlaqələndirilir. Bildirilir ki, evfemizmlərin qeyd etdiyimiz bütün bu cəhətləri bir-biri ilə çox sıx bağlıdır və bu fərqli cəhətləri bir-birindən kəskin şəkildə ayırmaq çox vaxt mümkün olmur [7, s.2]. Bu baxımdan evfemizmin formalaşmasında hər üç amil fəal rol oynayır.

Bütün mədəniyyətlərdə mövcud olan universal bir fenomen olaraq, evfemizm müəyyən mədəniyyətlərdə istifadə etmək üçün ən uyğun təcrübədir. Müxtəlif mədəniyyətlərdən olan insanların fikirlərini fərqli ifadə etdiyinə dair nümunəvi sübutlar var. Bir mədəniyyətdə qadağan olunan digərində normal ola biləcəyini və evfemizmin mədəni dəyərlərə və inanclara söykəndiyi mənbələrdə bilinir.

Alimlər on bir fərqli mədəniyyətdə evfemizmləri araşdırmış, İspaniya, Almaniya, Fransa, İtaliya, Xorvatiya, Polşa, İngiltərə, ABŞ, Norveç, Yunanıstan və Hollandiyadan topladıqları mövzular nəticəsində cinsəllik, zəka çatışmazlığı kimi etik tabulara diqqət çəkmişlər. Digər tərəfdən, mövcud milli mədəniyyət təsnifatı ilə asanlıqla izah edilə bilməyən əhəmiyyətli fərqlər müşahidə edilmişdir. Açıqlamalar 11 mədəniyyət arasındakı fərqlərin ölçüsünü göstərdi.

Ölüm və cinsiyyət haqqında evfemizmlər bəzi digər tədqiqatçıların da diqqətini çəkmişdir [11, s.59]. Müəllif mədəniyyətlərarası tədqiqatda ingilis və rus dilində danışanların ölüm və seksualıq mövzusunda evfemizm və tabulardan istifadə etməsindəki fərqləri araşdırdı. Alimlərin təhlilləri bu dillərdə danışan insanlar üzərində aparılıb. Eksperiment formal və qeyri-rəsmi situasiyalarda ölüm və cinsiyyətlə bağlı ifadələrin siyahısını ehtiva edən rəy sorğusu ilə aparılmışdır. Bu təcrübə nəticəsində tabu sözlərin istifadəsində kişilər və qadınlar arasında əhəmiyyətli bir fərq olmadığını və qadınların tabuları daha təhqiredici hesab etmədiklərini müşahidə etdi. Nəticələri bütün mədəniyyətlərdə tabu terminlərindən qaçılıb, evfemizm kimi daha dolaylı və seçmə ifadələrdən istifadə olunub.

Evfemizmin formalaşmasına səbəb olan sosial-psixoloji amillər hər bir mədəniyyətdə az-çox oxşar və fərqli xüsusiyyətlərə malikdir. İnanc sistemi, dil və mədəniyyət baxımından daha çox oxşar olan cəmiyyətlərdə bu fərqlər təbii olaraq daha azdır. Məsələn, Azərbaycan türkcəsi ilə Türkiyə türkcəsindəki evfemizmləri tədqiq etsək, ciddi fərq aşkarlanmayacaq. Lakin evfemizmləri iki fərqli dil qrupunda- rus və türk dilləri baxımından dəyərləndirdikdə onlar arasında sosial-psixoloji və linqo-mədəni fərqlərin olduğunu şahidi oluruq.

Evfemizmlərin əmələgəlmə yolları mədəni dəyişiklikləri göstərsə də, bu mövzuda ayrı-ayrı cəmiyyətlərdə aparılan araşdırmalarda ortaq cəhətlər var. Demək olar ki, bütün cəmiyyətlərdə evfemizmlərin tez-tez istifadə edildiyi gizli anlayışlar mövcuddur. Bu mövzular xüsusilə ölüm, bədən funksiyaları, cinsiyyət və söyüş kimi tabularla bağlıdır. Həm rus, həm də türk dilində belə örtük anlayışları vardır.

Evfemizmlərin yaranmasına təkan verən bir sıra sosial-psixoloji səbəblər var. Bu, hər cəmiyyətdə dəyişir. Bütün bu dəyişikliklər dilçilik sahəsinə aiddir [1, s.137].

V.N.Teliyanın konsepsiyasına görə linqvokulturologiya “maddi mədəniyyət və mentalitetin canlı milli dilə çevilməsi”ni öyrənən sahədir. O, birbaşa olaraq dünyanın milli vəziyyətinin “tədqiqi”, “dil və mədəniyyətin qarşılıqlı əlaqəsini etnik formada deyil, milli və ümumbəşəri mədəniyyətlər formasında” təsviri ilə bağlıdır [13, s.216]. Linqvokulturologiya “dil, etnik mentalitet və mədəniyyət” arasında əlaqənin aşkar edilməsinə yönəldilmişdir [10, s.53]. E.İ.Şeyqal və V.A.Buryakovskinin tədqiqatlarında linqvokulturologiya “dünyanın konseptual rəsminin müxtəlif obyektləri və onların ictimai şüur və dil vasitəsi ilə anlaşılması”ni öyrənən sahə kimi müəyyən edilir [12, s.88-90]. Linqvokulturologiyanın mövcud çoxsaylı təriflərinin analizi N.F.Alefirenko tərəfindən aşağıdakı kimi müəyyən edilir: linqvokulturologiya – sintezləşdirən tipli, linqvistika və kulturologiya kimi iki cəhəti olan elmdir. Linqvokulturologiyanın tədqiqi zamanı əsas iki istiqamət müəyyən edilir: a) dil; b) dil mədəni dəyərləri semiotik reprezentasiyası sistemi kimi [8, s.76]. Linqvokulturologiya üçün dil öyrənilmə obyekt deyil, mədəniyyətin “güzgüsü” kimi çıxış edir [14, s.124].

Əsasən tabuya görə meydana gəlmiş bilinən evfemizm və sözlərin köklərinin qədim dövrlərə gedib çıxdığı başa düşülür. Odur ki, bəzi evfemizmlərin cəmiyyətin adət-ənənələrini, bəzilərinin dini inanc və dəyərləri əks etdirdiyi, bəzilərinin isə ədəb və nəzakət hissi çərçivəsində formalaşdığı açıq-aydın görünür. Türkiyə türkcəsindəki evfemizm lüğətinin növ və mənə baxımından çox müxtəlif olması cəmiyyətdə həm tabudan, həm də nəzakətli danışmaq istəyindən qaynaqlanan bəzi ifadələrdə tez-tez örtük istifadələrə müraciət etmək meylinin olduğunu göstərir. Hər hansı ədəbsiz, neqativ və ya kədərli mövzudan danışmaq lazım gəldikdə, məlumat və düşüncələrin çatdırılmasında evfemizmlər vasitəsi ilə daha rahat və nəzakətli nitq təmin edilir. “Başqa sözlə desək, evfemizmlərin istifadəsi ilə hətta ən qorxunc, utançverici və ya incədən məsələdə belə sağlam ünsiyyət və qarşılıqlı əlaqə yaranır” [5, s.70].

Nəticə / Conclusion

Bir araşdırmada evfemizmlərin hamısını əhatə etmək mümkün deyil. Çünki həyatın hər sahəsində, demək olar ki, hər mövzuda istifadə olunur. Bu baxımdan bir çox dillərdə olan evfemizmləri cəmiyyətdəki ümumi tabulara görə beş qrupda qiymətləndirməyi məqsəduyğun görürük:

1. Qorxu – ölüm haqqında evfemizmlər;
2. Xəstəlik və fiziki problemlərlə əlaqədar evfemizmlər;
3. Qadınlar, hamiləlik və doğuş haqqında evfemizmlər;

4. Orqan adları, cinsiyyət və fizioloji ifrazatla bağlı evfemizmlər;

5. Dinlə bağlı evfemizmlər.

Evfemizmlər çox vaxt sosial və dini məsələlərdə istifadə olunur. Bu mövzular xüsusilə ölüm, bədən funksiyaları, cinsiyyət və söyüş kimi tabularla bağlıdır. Demək olar ki, bütün cəmiyyətlərdə evfemizmin istifadə edildiyi belə gizli anlayışlar var. Həm rus, həm də türk dilində situasiyanı xilas etmək, xəcalət çəkməmək, dinləyicinin diqqətini yayındırmaq üçün işlədilən funksional ekvivalent ifadələr mövcuddur.

Ədəbiyyat / References

1. Çiftioğlu Ç. Arzu Türkçedeki örtmece sözlerin oluşum yollar. Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2015, cilt: 4, sayı: 5.
2. Kaplan M. Kültür ve Dil. İstanbul: Dergah Yayınları, 2007.
3. Lingvokulturoloji /<http://lingvocult.ru.acad.bg>, 17 Nisan 2010. Lingvokulturoloji.
4. Mehmet K. Kültür ve Dil. İstanbul: Dergah Yayınları, 2007.
5. Ospanova G. Türkçeye türkçesğnde örtmeceler. Doktora Tezi. Ocak 2014, Kayseri.
6. Sadıqova S., Hüseynova N., Novruzova S., Həsənli-Qəribova Ş. İzahlı dilçilik terminləri lüğəti. Bakı: Elm.
7. Şahin Z. Sergey Dovlatov'un Eserleri Çerçevesinde Rusçada Örtmeceler. *DTCF Dergisi* 58.2 (2018).
8. Алефиренко Н.Ф. Лингвокультурология как научная и учебная дисциплина / Лингвокультурология. Ценностно-смысловое пространство языка. Москва, 2010.
9. Гак В.Г. Язык и культура: Язык или культура // Тезисы докладов международной научной конференции "Язык и культура". Москва, 14-17 сентября 2001. Москва: Институт иностранных языков РАН, 2001.
10. Коурова О.И. Понятие «лингвокультурная ценность» и критерии ее выделения // Проблемы истории, филологии, культуры. 2011, № 2.
11. Лебедько М.Г. Когнитивные аспекты взаимодействия языка и культуры: Сопоставление американской и русской темпоральных концептосфер. // Автореферат... доктор филологических наук, 2002.
12. Максимовских А.Г. Лингвокультурология как новое направление современной лингвистики // Тамбов: Грамота, 2009, № 8 (27): в 2-х ч., ч. I.
13. Телия В.Н. Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты. Москва: Школа «Языки русской культуры», 1996.
14. Тер-Минасова С.Г. Язык и межкультурная коммуникация (Учеб. пособие). Москва: Слово/Slovo, 2000.
15. Чернобров А.А. Лингвокультурология: Основа Интегрального Гуманитарного Знания/ Язык-Философия-Логика-Психология-Культура. Новосибирск, 2006.
16. Шейгал Е.И. Лингвокультурология: языковая репрезентация этноса: учеб.-метод. пособ. к спецкурсу. Волгоград: Перемена, 2002.

Эвфемизмы и лингвокультурология

Лала Байрамова-Вахидли

Баку, Университет Аврасия. Азербайджан.

Резюме. Лингвокультурология считается одним из направлений, входящих в языковедение. Но в последнее время она превратилась в самостоятельную область, отделённую от современной лингвистики. Лингвокультурология – это комплексная научная область синтезирующего типа, изучающая совместную связь культуры и языка, а также совместные отношения. Лингвокультурология занята изучением укрепления в языке культурных фактов. Теоретические аспекты лингвокультурологии, являющиеся одним из частей лингвистики, могут применяться при изучении национальных и иностранных языков.

Эвфемизмы, согласно законам, используемым при этикете, приличии и вежливости, напрямую созданы при слиянии языка и культуры. Чтобы облегчить применение оскорбительных оборотов при разговоре о каком-либо предмете или событии, согласно законам (нормам) приличия и воспитания были применены эвфемизмы. Именно эта способность эвфемизмов очень тесно связала их с культурой.

В этой статье была расследована тесная связь эвфемизмов, имеющих собственное место в языке, с лингвокультурологией. В ходе исследования были использованы источники из тюркского, русского и азербайджанского языков.

Ключевые слова: эвфемизмы, лингвокультурология, язык